

گرامت مضاعف

نگاهی به فعالیت‌های هنری

فرانک آرتا

کدام تحول؟ با چه ابعدای؟

● به‌تازگی با نزدیک شدن به زمان برگزاری «جشنواره جهانی رشد» شاهد ارسال انواع خبر از سوی روابط‌عمومی محترم این جشنواره هستیم. جشنواره رشد سال‌هاست که برگزار می‌شود و در سال جاری هم قرار است چهل‌ونهمین دوره خود را برگزار کند؛ اما جالب است که تاکنون خروجی دقیق و مؤثر آن چندان مشخص نیست! شگفت‌انگیز این است که جشنواره‌ای با این‌همه قدمت، عنوان «بین‌المللی» را بدک می‌کند و تازه نشان «رشد» بر تارک خود دارد؛ اما از هیچ‌کدام از عناوینش طرفی نبسته است! مگر می‌شود جشنواره‌ای میوای دهد و بعد برگزارکنندگان آن با

کلی تحسین و ذکر خاطره به استقبالش بروند؟ مثلاً در شهریور سال جاری نخستین نشست هم‌اندیشی «در آستانه ۵۰سالگی» جشنواره بین‌المللی فیلم رشد در موزه سینمای ایران برپا شد و طبق گزارش رسمی سایت جشنواره: «وحید گلستان»، دبیر جشنواره به میهمانان خوشامد گفت و ابعاد تحول همه‌جانبه‌!!!! در جشنواره فیلم‌های آموزشی و تربیتی را تشریح کرد و حاضران جلسه را به همیاری برای تنظیم برنامه‌های عملی این تحول دعوت کرد و در ادامه احمد وحدت، دبیر ۱۱ دوره جشنواره در سال‌های پیش از انقلاب ضمن بیان مستنداتی درباره پایه‌گذاری این رویداد در ۴۶ سال پیش، به برخی ویژگی‌های تاریخی‌!!!! آن نیز اشاره کرد. جالب توجه این است که او یادآور شد این جشنواره نخستین جشنواره سینمایی آن‌هم از نوع بین‌المللی‌!!!! در ایران است و.....!
چقدر خوب بود که در پایان این هم‌اندیشی مسئولان مربوطه دقیقاً توضیح می‌دادند که در این جشنواره کدام تحول؟ و در چه ابعدای؟ عملی شده است که ما از آن بی‌خبریم!!!!

به نام موبایل به کام فیلم‌سازی

پنجشنبه گذشته «امیر تاجیک» که روزگاری به‌عنوان مدیر جوان شبکه مستند سیما مشغول به کار بود و فیلم‌های فیلم‌سازان را رصد می‌کرد، مستند جدید خود با عنوان «سکوهای امن افغانستان» را در «کافه افغانستان‌های» قمیم تهران رونمایی کرد. این فیلم نیمه‌بلند که با موبایل ساخته شده، بخشی از فضای حاکم و فرهنگ افغانستان امروز را به تصویر می‌کشد. هرچند که فیلم قرار است گزارشی از بازی فوتبال لیگ برتر افغانستان بدهد؛ اما قبل از آن جو حاکم بر زندگی مردم کابل را مورد توجه قرار می‌دهد. نکته جالب این است که متخصصان و کارشناسان فوتبال افغانستان، سریال‌های ایرانی و مسائل و افراد فوتبال ایران را به شکل دقیقی دنبال می‌کنند؛ مثلاً از عادل فردوسی‌پور یادی می‌کنند و نگران هستند که چرا دیگر گزارش نمی‌کند! از زمان پخش فلان سریال خبر دارند و از برخی از هنرمندان، بازیگران و بازیکنان ایرانی به نیکی یاد می‌کنند. چنین فکت‌هایی در این فیلم، توجه مخاطبان را به نکات کلیدی جلب می‌کند؛ اول اینکه افغانستان به‌عنوان کشوری که قبل از جزء خاک ایران بود و دارای اشتراکات وسیع فرهنگی است، می‌تواند به قطب فرهنگی پخش محصولات فرهنگی– هنری ایران تبدیل شود. البته قیلا چنین ارتباطاتی وجود داشته؛ اما می‌توان حیطه این حرکات را به شکل تخصصی‌تر گسترش داد

و مستندسازان ایرانی درباره ظرفیت‌های بالقوه این اشتراکات فیلم‌سازند تا براساس آن تصمیمات فرهنگی به‌روزتری اتخاذ شود و به‌نوعی به عطش مخاطبان افغانستانی پاسخ درخور و شایسته‌تری بدهند. نکته دوم این است که با گسترش فناوری و کوچک‌ترشدن وسایل ارتباطی – دیگر از تلفن‌ها و دوربین‌های بزرگ تصویربرداری و... خبری نیست – می‌توان فیلم‌های مؤثری ساخت و با این رویکرد که رسانه، پیام است، می‌توان با کمترین هزینه، فیلم‌های دغدغه‌مندی درست کرد.
سوم اینکه گسترش فضاهای مجازی، ظرفیت‌های فرهنگی نوینی برای پخش آثار را در اختیار فیلم‌سازان قرار داده و با توجه به اینکه «امپراتوری رسانه‌ها در شکل قدیمی‌اش پایان یافته» به‌راحتی می‌توان با آپلود یک فیلم موبایلی در فضای کوچک سایبری، حرکت مهمی را رقم زد. به عبارت دیگر فیلم‌سازان مجبور نیستند ساعت‌ها پشت در اتاق یک مدیر به‌اصطلاح فرهنگی منتظر بمانند تا ایشان اذن ورود دهد! خبر خوب این است که هر فیلم‌ساز دغدغه‌مند، پیگیر و دلسوز دیگر «راحت‌تر» می‌تواند با مخاطبان واقعی فیلم‌هایش ارتباط بگیرد و دست آخر اینکه مستند «سکوهای امن افغانستان» در یک «کافه» رونمایی شد! پی می‌توان فیلم‌ها را در فضاهای ارزان ارکان کرد....

عکس‌هایش تو را به جنگ پرتاب می‌کند،

به وسط جنگ، به خون، به گلوله و به ویرانی. عکس‌های سعید صادقی را می‌گویم. همویی که سال‌های جنگ دوربین‌به‌دست در جبهه‌ها حاضر شد و دوشادوش رزمندگان حرکت کرد. گاهی پشت سرشان بود تا آرام و پاورچین فتوحات رزمنده‌ها را به ثبت برساند و لبخند فتح یک سنگر را جاودانه کند. گاهی در روبه‌رویشان قرار می‌گرفت تا قامت به‌خون افتاده‌ای را در کادر دوربین جا دهد برای روز مبادا. حالا سال‌هاست روز مبادای سعید سر آمده و هر چند وقت یک بار کوله سفر می‌بندد و به‌دنبال صاحبان این عکس‌ها از این شهر به آن شهر و از این روستا به آن روستا. بی‌آنکه همراهی داشته باشد یا تشریفاتی در پس و پیشش باشد. بدون هیچ مزد و پاداشی. تنها عشق و علاقه به او فرمان می‌دهد. خودش که می‌گوید: هر وقت دل‌تنگ خوبی‌ها می‌شوم و دلم هوای صداقت و خلوص می‌کند، سراغ عکس‌ها می‌روم و به چهره‌هایی خیره می‌شوم که روزگاری در خواب و بیداری هم‌نفشان بوده‌ام. آنان با زبان تصویر با من سخن می‌گویند و اوقات را غنا می‌بخشد و از ترس و اضطرابم می‌کاهند. حالا او نمایشگاه متفاوتی به پا کرده است، در تالار پاییز خانه هنرمندان؛ عکس‌های

جدید و امروزی از رزمندگانی که چند دهه پیش سوزۀ عکس‌های او بودند وسط خون و آتش. حالا این رزمندگان که غبار زمان بر چهره‌هایشان نشسته است، دوباره در فریم‌های سعید جا گرفته‌اند با

چاشنی عکس‌های قبلی. مردان و زنانی که خود را به آب و آتش می‌زدند تا بتوانند از این مرز و بوم دفاع کنند. اکنون برخی از آنها همراه با خانواده‌مقابل دوربین سعید جا گرفته‌اند. برخی در خانه‌های ساده

تهیه‌کنندگان مستقل مطرح کردند

اعتراض به نمایش غیرقانونی فیلم و سریال خارجی در سامانه‌های VOD

انجمن امیدوار است با روشن‌شدن وضعیت VOD، برای سریال‌های بی‌محتوا نیز فکری اساسی شود. سخنگوی انجمن در ادامه گفت: «در این نشست هیئت‌مدیره انجمن از تهیه‌کننده جوان و خوش‌فکر رضا درمیشیان که از اعضای انجمن نیز هست، به‌خاطر تولید فیلم داریوش مهرجویی، تشکر و قدرانی کرد. هیئت‌مدیره اعتقاد داشت که این کام توسط درمیشیان به‌عنوان شاگرد مهرجویی، حرکتی قابل تحسین است و اگر همه شاگردان استادان بزرگ به چنین اقدامی متوسل شوند، بی‌گمان تولیدات فاحری به سینمای ایران هدیه خواهد شد. البته هیئت‌مدیره انجمن از نبود حمایت نهادهای مسئول ازجمله بنیاد سینمایی فارابی از این فیلم سینمایی انتقاد داشت. هیئت‌مدیره امیدوار است مسئولان سینمایی کشور به وظیفه خود در قبال استادان و پیش‌کسوتان سینمای ایران عمل کنند.»

شایسته در پایان گفت: «هیئت‌مدیره انجمن در پی بعضی

اخبار مبنی بر تشکیل صنف توسط دولت، آن را غیرمعقول دانست.

هیئت‌مدیره اعتقاد داشت که شیوه فدراتیو برای فعالیت صنفی

تهیه‌کنندگان در شرایط کنونی بسیار منطقی‌تر و به روزتر است.»

است که ما موضوع را تذکر می‌دهیم اما ظاهرا گوش شنوایی نیست.» شایسته همچنین توضیح داد: «از سوی دیگر این فیلم‌ها به دلیل نداشتن امتیاز، حق نمایش (رایت) به معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ارائه نمی‌شود تا مجوز و پروانه نمایش صادر شود. از سوی دیگر دود رفتار این شرکت‌ها به چشم سینمای ایران می‌رود. این شرکت‌ها اغلب با پرداخت‌های غیرمتعارف به سازندگان سریال‌های خانگی، به افزایش بی‌رویه قیمت‌ها کمک می‌کنند و باز دود این رفتارهای غیرحرفه‌ای نیز به چشم سینمای ایران می‌رود.» سخنگوی انجمن تهیه‌کنندگان مستقل سینمای ایران تاکید کرد: «هیئت‌مدیره انجمن در نشست خود از سازمان صداوسیما یا وزارت ارشاد (هرکدام متولی کنترل VOD هستند) درخواست دارد با ورود به موضوع جلوی این رفتارهای غیرقانونی را بگیرد. هیئت‌مدیره همچنین از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به‌ویژه کمیسیون فرهنگی تقاضای رسیدگی و تسریع امر ساماندهی شبکه‌های VOD را دارد.»

او توضیح داد: «متأسفانه بعضی از سریال‌های نمایش خانگی نیز از نظر محتوا آثار غیرقابل قبولی هستند. در این زمینه هیئت‌مدیره

ایران در این نشست با تأسف از اینکه پیش از این ارتباط سینمای ایران و فنلاند به شکل جدی برقرار نشده است، اظهار کرد: «یکی از خصلت‌های ما فنلاندی‌ها این است که عمل‌گرا هستیم و می‌توان امید داشت همکاری بین تولیدکنندگان ایرانی و فنلاندی در عرصه سینما ایجاد شود و این گفت‌وگوهای رودرو اهمیت بسیار دارد.»

همچنین «لس سارینن» مدیرعامل بنیاد فیلم فنلاند در این نشست ضمن معرفی این بنیاد اظهار کرد: «بنیاد فیلم فنلاند، متعلق به بخش خصوصی و مسئولیتش کمک به تولید فیلم و کمک به احداث سالن در نقاط مختلف این کشور است. بودجه این بنیاد از وزارت فرهنگ فنلاند تأمین می‌شود که سالانه از بودجه ۲۵میلیون‌یورویی آن، ۲۰ میلیونش صرف تولید و پنج میلیون آن صرف روابط بین‌الملل می‌شود.»

او ضمن برشمردن اقدامات این بنیاد در واردات فیلم و کمک به اکران فیلم‌های ایرانی در فنلاند اظهار کرد: «بیشتر فیلم‌های سینمایی نمایش‌داده‌شده در سالن‌های سینما در این کشور بر اساس روال صنعتی سینما در دنیا، از ایالات متحده می‌آید. اما ما در تلاشیم تا بتوانیم زمینه اکران فیلم‌هایی از کشورهای مختلف دنیا در سینماهای فنلاند را فراهم کنیم و مصمم هستیم این پهنه را گسترده‌تر کنیم تا صرفاً مختص سینمای آمریکا نباشد.

در ادامه این نشست، راهکارهای اولیه دست‌یابی به تولیدات سینمایی مشترک بین ایران و فنلاند، روش‌های اکران فیلم‌های ایرانی در سینماهای کشور فنلاند و همکاری‌های جشنواره‌ای مورد بحث و تبادل‌نظر قرار گرفت و توافقات اولیه راجع به بنیاد سینمایی فارابی، راند فریزدازه معاون امور بین‌الملل بنیاد سینمایی فارابی، کیو نورواتو سفیر فنلاند در جمهوری اسلامی ایران، لس سارینن مدیرعامل بنیاد فیلم فنلاند، یانا پاسکالا مدیر امور بین‌الملل بنیاد فیلم فنلاند، کارل آهوو تهیه‌کننده و ریتا آلتو کارگردان فنلاندی، محسن صراف‌ی تهیه‌کننده و مصطفی احمدی مشاور تولید مشترک بنیاد سینمایی فارابی حضور داشتند.

و روستایی‌شان و برخی دیگر در مغازه‌های کوچک. حالا یکی معلم بازنشسته است و یکی سال‌هاست از ویلچرش جدا نشده؛ اما برخی دیگر با همان ترکیب قبلی، عکس‌ها را در دست گرفته‌اند تا این عکاس، سی‌وچند سال پیش را با امروز پیوند بزند. مادری پیر با پسرش در یک قاب با عکسی که در ایام جنگ، مادر جوان داشت برای پسر سرزند می‌بت تا او را راهی جبهه کند. در این عکس‌ها می‌توان تاریخ چند دهه را دید. عکس‌ها و شناسنامه‌هایی که سعید صادقی برایشان گذاشته است، تاریخ را به ما یادآور می‌شود. یکی معلم شده و دیگری تراشکار و چند نفر دوست‌فروش شده‌اند و در مشاغل آزاد دیگر فعالیت می‌کنند. همین و دیگر هیچ. سعید صادقی در ۳۴ عملیات دفاع مقدس حضور داشته و توانسته لحظات نابي از این دوران را ثبت کند. برخی از صاحبان عکس‌های سعید صادقی (مربوط به دوران دفاع مقدس) شهید شده‌اند که شناسایی خانواده‌های این شهدا و برخورد سعید صادقی با آنها حکایتی دیگر دارد. حکایتی که باید سعید را به نوشتن آنها تشویق و ترغیب کرد.

در این نمایشگاه ۲۲ فریم رنگی از رزمندگان سال‌های دفاع مقدس به نمایش درآمده است.

هنر

پیوند زمان در نمایشگاه عکس سعید صادقی

عذرا فراهانی

زیر درختان زیتون

اظهارات صدراعظمی درباره «شنای پروانه»

● گروه هنر: رسول صدراعظمی، کارگردان و تهیه‌کننده سینما، تأکید دارد هنوز سرمایه‌گذاری برای فیلم «شنای پروانه» قطعی نشده است. او اظهار امیدواری کرد: «با فراهم‌شدن شرایط، فیلم به جشنواره فیلم فجر برسد.» رسول صدراعظمی که به‌تازگی برای تهیه‌کنندگی «شنای پروانه» به کارگردانی محمد کارت پروانه ساخت گرفته است، درباره آخرین وضعیت ساخت این فیلم به ایسنا گفت: «هنوز در مرحله مقدماتی پیش‌تولید و مذاکره با عوامل هستیم و امیدواریم ظرف یک ماه آینده چیدمان عوامل قطعی شود». او درباره سرمایه‌گذاری این فیلم با توجه به مطرح‌شدن نام برخی سرمایه‌گذاران خاطرنشان کرد: «هنوز با هیچ سرمایه‌گذاری به نتیجه قطعی نرسیده‌ایم و همچنان در حال مذاکره هستیم.» این تهیه‌کننده همچنین اظهار امیدواری کرد با فراهم‌شدن شرایط مناسب تولید، فیلم به جشنواره فجر برسد. صدراعظمی که از چهارشنبه نمایش فیلم «سال دوم دانشکده من» آخرین ساخته‌اش بر پرده سینما آغاز می‌شود، در پایان گفت: «همه کسانی که به هر دلیلی با فیلم‌های قبلی من (دیشب بابتو دیدم آباد و من ترانه پانزده سال دارم) ارتباط برقرار کردند، مخاطب اصلی این فیلم خواهند بود.» او همچنین اظهار امیدواری کرد جوانان و نوجوانانی که مخاطبان اصلی این فیلم هستند، با آن ارتباط خوبی برقرار کنند.

روزهای پایانی اکران «میدان جوانان سابق»

● گروه هنر: اکران عمومی مستند «میدان جوانان سابق»، نخستین مستند بلند مینا اکبری در «گروه هنر و تجربه» به پایان می‌رسد. مینا اکبری در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه اکران این فیلم تنها تا پایان مهر سال جاری ادامه خواهد داشت، گفت: «بعد از چهار ماه و نیم اکران که ۱۱ هفته آن در صدر جدول فروش فیلم‌های مستند گروه «هنر و تجربه» قرار داشت، تصمیم گرفتیم نمایش این مستند در پایان مهر به اتمام برسد.» کارگردان مستند «میدان جوانان سابق» درباره اینکه آیا فیلم در فضای مجازی یا در شبکه نمایش خانگی منتشر خواهد شد نیز خاطرنشان کرد: «متأسفانه هنوز مجوز VOD و توزیع در شبکه نمایش خانگی این فیلم صادر نشده است.» مینا اکبری با تشکر از رسانه‌ها که در انتشار اخبار و اطلاع‌رسانی درباره این فیلم حمایتی تجربه‌ای منحصربه‌فرد بود، علاوه بر اینکه فرصت تماشای فیلم با تماشاگران اتفاقی بی‌نظیر بود، فرصت سفر به چندین شهر در گوشه و کنار ایران و همشینی با مخاطبانی که گاهی از راه‌های دور آمدند تا به تماشای فیلم بنشینند، جذاب‌ترین و دلنشین‌ترین اتفاقی بود که بعد از ساختن فیلم برای من افتاد.»

مهرداد اسکویی، داور جشنواره بین‌المللی فیلم سلیمانیه

● گروه هنر: مهرداد اسکویی، مستندساز سرشناس سینمای ایران، داور بخش رقابتی مستند «سینمای جهان» و «سینمای کردی» در چهارمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم «سلیمانیه» در اقلیم کردستان عراق شد. اسامی اعضای هیئت داوران بخش رقابتی مستند «سینمای جهان» و «سینمای کردی» در چهارمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم «سلیمانیه» در اقلیم کردستان به این شرح است: «توماس راجاکارونا» کارگردان و تهیه‌کننده، رئیس هیئت داوران از سرلانکا، مهرداد اسکویی کارگردان، فیلمساز از ایران و خانم «اغتای بُرْجان» استاد مطالعات فیلم دانشگاه زاگر از کراسوی. جشنواره بین‌المللی فیلم «سلیمانیه» از سوی کمیاتی سینمایی «مستی‌فیلم» با مدیریت «فؤاد جلال»، با ریاست «ملاخیتیار» مسئول بخش حمایتی این جشنواره و از شخصیت‌های برجسته سیاسی اقلیم کردستان عراق، با مدیریت هنری «داتر عمر فارس»، با مدیر برنامه‌ریزی خانم «لینا رضا» و با نمایش ۱۳۴ فیلم از کارگردانان ۷۸ کشور جهان در پنج سالن در شهر سلیمانیه، پایتخت فرهنگ و هنر اقلیم کردستان عراق برگزار می‌شود.